

TÜRKÇE ve ALMANCA'DAKİ KÖPEK SÖZCÜĞÜNE YER VEREN DEYİMLERİN KARŞILAŞTIRMASI

Doç. Dr. Yılmaz YEŞİL*

Doç. Dr. Muhammet KOÇAK**

ÖZ

Toplumların hayatında belirli kavram ve varlıklar aracılığıyla duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi oldukça yaygındır. İnanç ve benzetme eksenlerinde kullanılan varlıklar toplumsal çağrışımlardan yararlanılarak ortak benzetme yönü kullanılarak anlatımın zengin ve etkili kılınmasına hizmet etmektedir. Bu çağrışıma hizmet eden nesnelere arasında hayvanlar da oldukça önemli bir yere sahip olmuştur. Bu hayvanlar arasında gücü temsil eden aslan, kurnazlığı temsil eden tilki, şansını temsil eden balık ise, köleliği ve karakter zafiyetini temsil etmek gayesi ile köpek kullanılmıştır. Bu çalışmada köpek sözcüğünün kullanıldığı deyimlerin Türkçe ve Almandaki çağrışımı üzerinde durulmuş, karşıladıkları anlamlardan yola çıkılarak toplumsal çıkarımlar hakkında kıyaslama yapılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada giriş bölümünde dil, deyim ve deyim-kültür ilişkisi üzerine kısaca değinilmiştir. Daha sonra köpeğin her iki toplumdaki yerinden bahsedilmiştir. Devamında deyimler tablo şeklinde açıklamaları, anlamca olumlu veya olumsuz olması ile içerdiği anlam verilmiştir. Deyimler ait oldukları milletin karakter, gelenek, tutum, davranış ve inançlarını yansıtır. Bu nedenle bir toplumun değer yargılarını bu sözlerden hareketle anlayabiliriz. Fakat köpek ile olan deyimlerin her iki dilde de çoğunlukla olumsuz bir anlam ifade etmesi ve bununla birlikte Almanya'da köpeklere çok önem verilmesine rağmen deyimlerden çıkan anlamların beklenilenin aksine negatif anlam içermesi bu durumun pek deyimlere yansımadağını göstermektedir. Karşılaştırmalı olarak yapılacak analizlerin kültürlerarası ortaklığı, farklılığı ve kültürün dile ne şekilde yansıdığını göstermesi açısından bu yönde çalışmaların yararlı sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Almanca, Köpek, Deyim

THE WORD DOG IN TURKISH AND GERMAN COMPARISON OF EXPRESSIONS

ABSTRACT

It is very common to express feelings and thoughts through certain concepts and entities in the life of societies. The assets used in beliefs and analogy axes serve to make expression rich and effective by using common analogy direction by utilizing social connotations. Among the objects that serve this connotation, the animals also have a very important place. The lion representing power among these animals, the Fox representing cunning, the fish representing luck, the dog representing slavery and character weakness, and the dog was used. In this study, emphasis was placed on the Turkish and German connotations of the phrases used in the word " dog " and on the meanings they met, and tried to compare them to the social implications.

In this study, the relationship between language, idiom and idiom-culture is briefly mentioned in the introduction. Then the place of the dog in both communities is mentioned. In the following statements are given the meaning of the statements contained in the form of statements, meaningfully positive or negative. Idioms reflect the character, tradition, attitude, behavior and beliefs of the nation they belong to. For this reason, we can understand the value

* Gazi Üniversitesi, Rektörlük, yilmazyesil66@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-8693-0350

**Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü, muhammetkocak@gmail.com , ORCID NO: 0000-0001-6387-0765

judgments of a society based on these words. However, although the expressions in dog language often have a negative meaning in both languages and the importance of dogs in Germany is very important, although the meanings of idioms have a negative meaning, contrary to expectations, this situation is not reflected in many idioms. It is thought that the studies conducted in this direction will have useful results in terms of showing the differences, the differences and how the culture is reflected in the language.

Keywords: Turkish, German, Dog, Idioms

İnsanlar; duygularını ve düşüncelerini karşılıklı olarak birbirlerine aktarmak gayesi ile farklı yöntemler kullanırlar. Renkler, eğilimler, şekiller gibi ifade yollarının yanında ve onlardan daha gelişmiş bir iletişim aracına başvurmuşlardır. Bu iletişim aracı insanlık tarihinin uzun serüveni neticesinde ortaya çıkan ve bilinen en gelişmiş bildirim biçimi olarak başvurduğu araç olarak kabul edilen dildir. Dil aracılığıyla insanlar düşüncesini ve kararlarını uygun zamanda ve yerinde ifade etmektedirler. Dil ve kültür kavramları birbirinden ayrı düşünülemez. Çünkü toplumların inançları, kabulleri, retleri, kültürel birikimleri, inançları dil içinde kendisini ifade imkânı bulmuştur. Dil ve kültür o derece iç içe iki unsurdur ki adeta birbirini tamamlayan bir bütün olarak değerlendirilebilir. Dil kültürün taşıyıcısı; kültür de dile kaynaklık eden önemli bir rezerv alanı olanı (Göçer, 2012: 55) olarak değerlendirilmektedir.

Bir milletin kültürüne dair birçok değer yüzyıllardır kelimelerde, deyimlerde kalıplaşarak dil hazinesine aktarılmakta ve bu şekilde nesilden nesle aktarılmaktadır. Deyim bir kavramı, bir durumu ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamından ayrı değişmeceli bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da (Aksoy, 1995: 52) tümce olarak ifade edilmektedir. Bir başka ifade ile deyim; çokluk gerçek anlamı dışında kullanılarak ifadeyi zenginleştiren, iki veya daha fazla kelimedenden meydana gelen kalıplaşmış söz (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi; 1992: 8) dizisi olarak da ifade edilmektedir.

Deyimler günlük hayatımızda sıkça başvurduğumuz anlatım biçimlerindedir. Bazen bir durumu anlatmak için birkaç cümleye ihtiyaç vardır. Bazen de bir durumu bir deyimle öyle güzel anlatırız ki o deyim birkaç cümleden daha etkili olur. Tıpkı örtmece sözcükler gibi (Kalkan, 2018) açıkça ifade edemediğimiz bir gerçeği ya da bir espriyi vurucu ve etkili anlatmak için kullanılan deyimler bir dilin anlatım zenginliğidir. Dillerde deyimler ya bir an, ya da olay üzerinden oluşurken, çeşitli benzetme yönleri ya da inançlardan yola çıkarak eşya ve canlılar ile de ilgili olarak bir araya gelmemektedir. Hayvanlar ile ilgili benzetme yönü dilimizde oldukça yaygın olarak anlamı zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Hayvan adlarıyla yapılmış deyimler de bu zenginleştirmeye örnek olarak verilebilir.

İnsanın tarih sahnesine çıktığı andan itibaren tabiat şartları ile başa çıkmaya çalışmıştır. Tabiatla bulduğu ve kendi amacına uygun hareket edebilen varlıkları tabiat mücadelesinde kendisine destek yapmıştır. Hayvanlar da bu doğrultuda insanlar tarafından değerlendirilmiştir. İnsanların hayvanları sembol olarak kullanılmasında ve onlarla bazı ifadeleri dile getirmesinde bir nevi zorunluluk olduğu düşünülebilir (Yeşildal, 2018: 412). Sosyokültürel bağlamda önemli ekonomik faaliyet alanlarından birisi olan hayvancılık ve tarım yüzyıllarca Türk dünyasının temel yaşam biçimi olmuştur. (Çobanoğlu, 2004: 35) Türklerin hayatında hayvanların oldukça önemli bir

yerinin bulunması Türk dilinde de hayvan isimlerinin farklı çağrışımlarla kullanılmasını Bu durum Türk milletinin hayatında atasözü ve deyimler yoluyla bir gerçeği vurgularken en çok kullanılan unsurlardan biri de hayvanlar olmuştur.

Alman ve Türk toplumunda köpeğin yeri

Dünyada köpek en çok evcilleştirilen hayvanlardan biri olduğu bilinmektedir. Özellikle Alman toplumunda neredeyse her iki evden birinde mutlaka köpek sahiplenilmiştir. Genel olarak köpeklere birçok yönden önem verilmektedir. Köpekler sadık ve koruyucu bir arkadaş olarak görülmektedir. Almanya’da köpekler için oteller ve özel mezarlıklar bulunmaktadır. Bu mezarlıkların yanı sıra Sahiplerin isteği üzerine köpekleri ile aynı mezarlığa gömülebileceklerdir. Güvenlik amacı ile çalışan köpeklere devlet tarafından maaş bağlanılacağı haberlerde bildirilmiştir. Köpeklere karşı duyulan sevgi ve önemden dolayı birçok hayvan koruma derneği ve barınak bulunmaktadır. Bu hayvan koruma derneği ve barınaklar sayesinde genel olarak gözlemlendiğinde sokak köpeğinin bulunmadığı görülmektedir. Bu bulgular nitelendiğinde Alman toplumunun köpeğe değer verdikleri gözlemlenmektedir.

Türkiye’de köpekler kırsal kesimde genellikle çobanlık gibi alanlarda kullanılırken şehir içinde daha çok belirli mesleklerde güvenlik amacıyla bulunmaktadır. Evcilleştirilen köpek sayısı Almanlara nazaran daha az olması ve sokaklarda sahipsiz birçok köpek bulunması Türkiye ve Almanya arasında gözlemlenen en önemli farklılık olarak dile getirilebilir. Bunun yanı sıra aynı şekilde Türkiye’de hayvan mezarlıkları bulunmasına rağmen Almanya’ya göre sayıca daha az olduğu bilinmektedir. Bu durum hayvan isimlerinin günlük hayatta kullanımına bakıldığında da açıkça görülmektedir. Buradan hareketle hayvanlar ile Alman toplumu arasında oluşan bağ dostluk ve arkadaşlık ekseninde kurulurken, Türk toplumunda daha çok işlev ve görev üzerine kurulmuştur diyebiliriz. En çok kullanılan Hayvan adlarının kullanım sıklığına bakıldığında dağılım şöyledir:

Türkçede:	Almancada:
<i>at</i> adıyla 26	<u>Hund</u> 31
Kuş 17	<i>Pferd</i> 16
<u>İt + Köpek</u> 19+6=25	<u>Fisch</u> 12

(Ömür, 2012: 110)

Faik Ömür’ün makalesindeki tabloya bakıldığında Köpek ile ilgili deyimler hem Türkçede hem Almancada ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir. Her iki dilde de Köpek ile ilgili deyimlerin sayıca fazla bulunmasından dolayı araştırmamızın amacı Türkçe ve Almancadaki Köpek (İt) ile ilgili deyimlerin karşılaştırılması ele alınmıştır. Bu araştırma da kaynak olarak Türkçe’de TDK’nın “Deyimler Sözlüğü”, Ömer Asım Aksoy’un “Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü” ile Ali Püsküllüoğlu’nun “Türkçe Deyimler Sözlüğü” taranmıştır. Almanca’da ise “Duden (Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten) temel kaynak olarak kullanılmıştır.

Türkçe ve Almandaki Köpek (İt) Deyimlerin tabloda incelenmesi

Türkçede ve Almandaki Köpek(İt) adıyla yapılmış deyimler tablo halinde sıralanmıştır.

Sütun 1. Türkçe deyimler /Almanca deyimler verilmiştir.

Sütun 2. Deyimlerin açıklaması türkçe verilmiştir.

Sütun 3. Deyimlerin anlamca olumlu (+) veya olumsuzluğu (-) belirtilmiştir.

Sütun 4. Deyimlerin içerdiği anlamlar verilmiştir.

Türkçe Deyim	Açıklaması	+/-	İçerdiği Anlam
Köpeğe hoş, kediye pist dememek.	Kendisine zarar verenlerden korunmak için en küçük bir tepkide bulunmamak.	+	Tepkisizlik
Köpeğe hoş, kediye pist demek.	Kendisine zarar verenlerden korunmak için bir tepkide bulunmak.	+	Savunmak
Köpek köpek olalı bir av avladı.	Şimdiye değin bir tek başarılı iş yapabildi.	+	Başarı
Köpeksiz köy bulmuş da çomaksız(değneksiz) geziyor.	Kendisine engel olacak, karşı çıkacak kimse yok.	-	Kibirli
Haline köpekler bile güler.	Çok kötü durumlara düşen kişilere kullanılan bir söz.	-	Hakaret
Kedi ile köpek gibi.	Birbirleriyle geçinemeyen kimseler.	-	Tartışma
Köpeğe atsan yemez. / İte atsan yemez.	Çok kötü bir yiyecek için kullanılan bir söz.	-	Hakaret
Köpek gibi.	Çok yaltaklanan birisi için kullanılan bir söz.	-	Hakaret
Köpek yese kudurur. / İt yese kudurur.	Çok ağır ve onur kırıcı sözler için söylenen bir söz.	-	Hakaret
Köpeği bağlasan durmaz.	Oturmaya elverişsiz, kötü, pis bir yer için kullanılır.	-	Yer ve Hakaret

Köpoğlu köpek./ İtoğlu it.	Aşağılık bir kişi için kullanılır.	-	Hakaret
Köpeğin enceği.	Köpek yavrusu anlamında bir hakaret hitabı.	-	Hakaret
Köpeğin olayım.	Merhamet dilenme, yalvarma anlamı ifade eder.	-	Yalvarma
Köpek gibi kemik yalamak.	Onun bunun artığıyla geçinmek anlamını ifade eder.	-	Hakaret
Köpek gibi ulumak.	Rahatsız edici bir şekilde yüksek sesle ağlamak veya bağırarak için kullanılır bir söz.	-	Hakaret
İt boku eme yaradı.	Aşağılık bir kişiden, ancak onun yapabileceği bir şey istendi ve o da esirgiyor.	-	Kibirli
İt canlı.	Çok can acıtan sızılara dayanabilen kişiler için kullanılır.	+	Dayanıklı
İt dişi domuz derisi.	İki aşağılık kişinin tartışmasına saldırıp boğuşsunlar bakalım demek. Veya Sevilmeyen iki kişi arasındaki anlaşmazlıktan duyulan hoşnutsuzluk.	-	Tartışma
İtin ayağını taştan mı esirgidersun?	Bu işe o herifi göndersen ayağı mı aşınır ?	-	Kayıрма
İte ot, ata et vermek.	Kişilere, işlerine yaramayan şeyi veya görevi vermek.	-	İlgisiz, Alakasız
İtin götüne(kıçına) sokmak.	Bir kimseyi ağır sözlerle rezil etmek.	-	Hakaret
İt ite (buyurur) it de kuyruğuna.	Kendisinin yapması gereken işi başkasına buyurmak.	-	Kibirli
İt izi at izine karışmak.	İyiyle kötünün birbirinin karıştığı bir durum.	-	Belirsizlik
İt sürüsü kadar.	Pek çok gereksiz kişinin bir arada bulunması.	-	Yer ve Hakaret
İğne yutmuş ite dönmek.	Bitkin duruma gelmek.	-	Yorgun

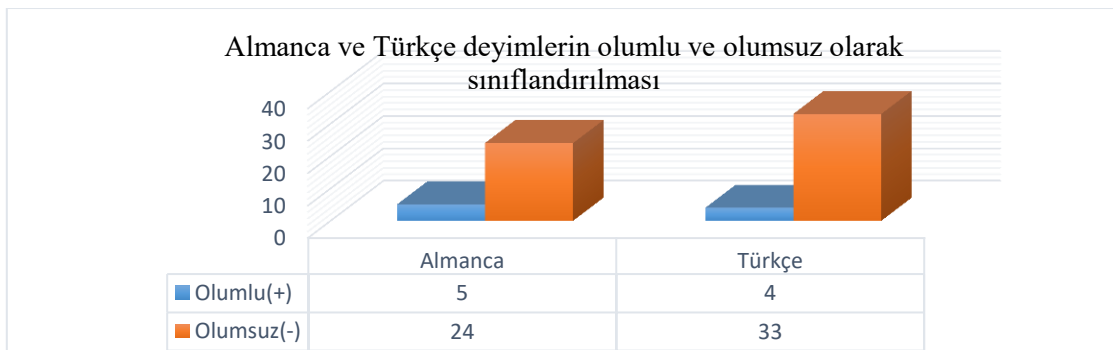
İt gibi çalışmak.	Çok çalışmak, yorulmak anlamını ifade eder.	-	Hakaret
İt ölüsü gibi.	Çok ağır anlamı taşır.	-	Hakaret
İti ite kırdırmak.	Aşağılık kimseleri birbirine kavga ettirmek için kullanılır.	-	Tartışma
Kör itin öldüğü yer.	İssiz yer	-	Yer
İtin kuyruğunda.	Pek çok, pek bol anlamında kullanılır.	-	Çokluk
İt deliği.	Hapishane için kullanılan bir söz.	-	Yer
İt derneği.	Aşağılık insanların toplandığı yer.	-	Yer
İt dirliği.	Düzensiz veya uyumsuz anlamını taşır.	-	Hakaret
İt kopuk.	Aşağılık, değersiz kişiler için kullanılan bir söz.	-	Hakaret
İt kadar itibarı olmamak.	Kendisine hiçbir yerde değer verilmemek.	-	Hakaret
İtsiz köye dönmek.	Tenhalaşmak, sakinleşmek için kullanılır.	-	Hakaret
İt yalağı.	Serserilerin bulunduğu yer için kullanılır.	-	Yer

Almanca Deyim	Türkçe Açıklaması	+/-	İçerdiği Anlam
Wie Hund und Katze.	Kedi ve Köpek gibi	-	Hakaret
Ein dicker Hund (sein)	Kırıcı, eleştiri, rezalet	-	Hakaret
Ein krummer Hund	Kırıcı, aşağılayıcı eleştiri, güvenilirmez	-	Yalancı, şüpheli
Hunde, die (viel) bellen, beißen nicht.	Çok havlayan köpek ısırmaz.	-	Başarısızlık
Getroffene Hunde bellen	Üzerine alınmak	-	Alınmak
Da liegt der Hund begraben	Dananın kuyruğu kopmak	-	Son nokta

Wissen wo der Hund begraben ist.	Olayın sırrını veya püf noktasını bulmak	+	Tecrübe
Wo die Hunde mit dem Schwanz bellen.	Kör itin öldüğü yer.	-	İssız, terkedilmiş yer
Von dem nimmt kein Hund ein Stück/einen bisßen Brot	Kimsenin yüzüne bile bakmaması	-	Değersiz
Da wird der Hund in der Pfanne verrückt	İnanılmaz, hayret edici.	+	Şaşırmaq
Wenn der Hund nicht geschissen hätte, hätte er den Hasen gekriegt.	Başarısızlıktan sonraki pişmanlık	-	Başarısızlık
Da scheidt der Hund ins Feuerzeug.	Talihsizlik. Bahtı kara	-	Talihsizlik
Scheidt (doch) der Hund darauf.	Bir şeyi umursamamak	-	Boşvermişlik
Viele Hund sind das Hasen Tod.	Kırk kurda bir aslan ne yapsın.	-	Çokluk
Es regnet junge Hunde.	Çok yağmur yağması	-	Çokluk
(jmd. wie)den Hund zum Jagen tragen.	Birini zorla bir şeye teşvik etmek	-	Rahatından etmek
...dass es einen Hund erbarmen/ jammern kann/muss	Acınacak halde olmak	-	Acımaq
mit etw. keinen Hund unter Ofen hervorlocken (können) / vom Ofen locken (können)	Bununla kimseyi kandıramazsın.	-	İlgi çekememek, ikna edememek
Mit den großen Hundeln pickeln/pissen wollen (und das Bein nicht heben können)	Büyük bir mevkiye ulaşmaya çalışmak ama ulaşamamak	-	Başarısızlık
Das/es ist, um junge Hunde zu kriegen; das ist zum Junge-	Şüpheli, karışık. Ayıkla pirincin taşını.	-	Şüpheli

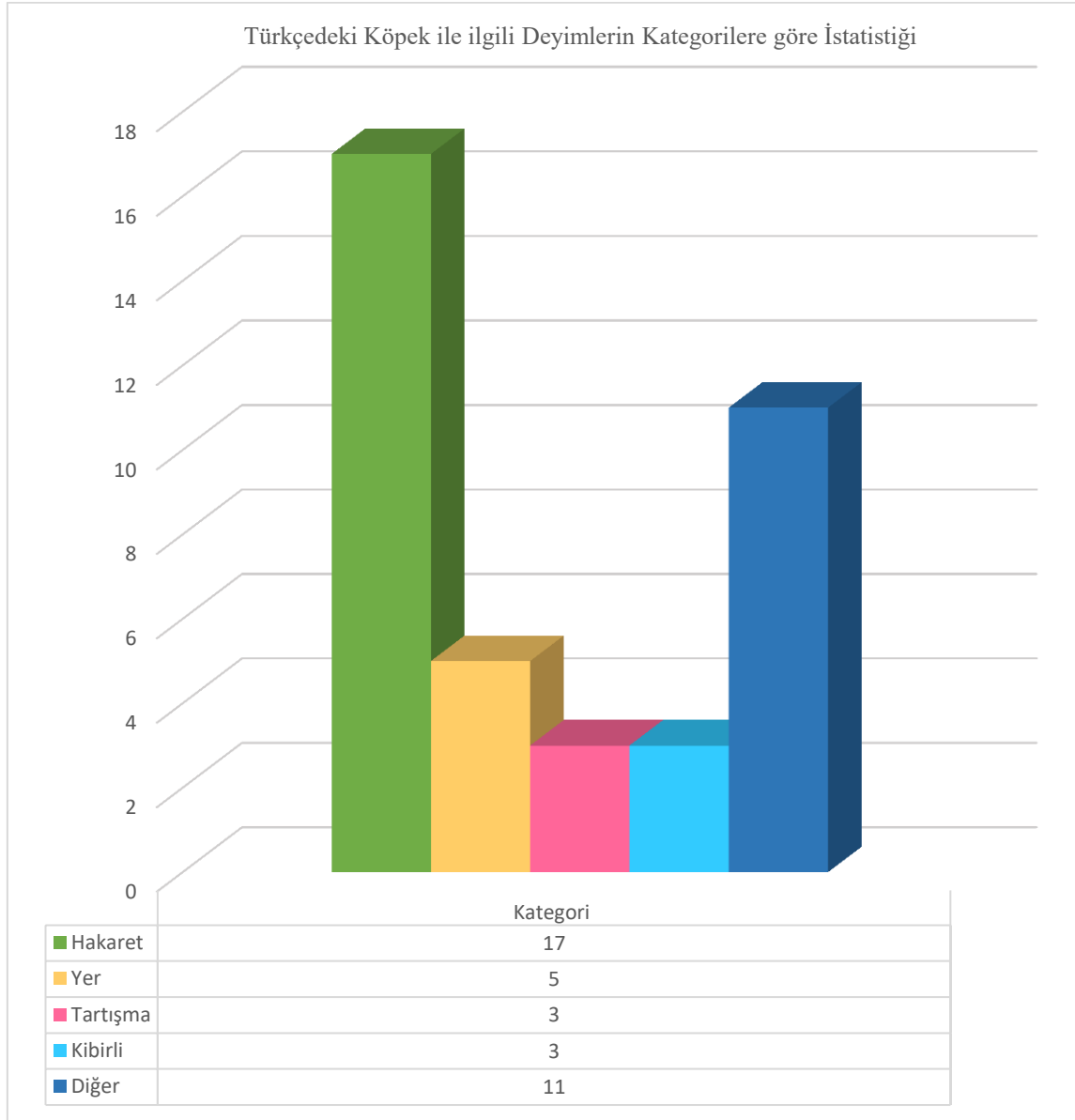
Hunde-Kriegen			
Auf dem Hund kommen	Sağlık veya ekonomi anlamda çökmüş, moral olarak çökmek	-	Başarısızlık
Jmdn. etw. auf den Hund bringen	Bir kimseyi mahvetmek veya yargılamak	-	Başarısızlık
Auf dem Hund sein.	Sağlık veya ekonomi anlamda çökmüş, moral olarak çökmek	-	Başarısızlık
mit allen Hunden gehetzt sein.	Herşeyi bilmek, kurnaz olmak	+	Tecrübeli, deneyimli
kommt man über den Hund, kommt man auch über den Schwanz	Zoru başarıp kolayı da iyi bir şekilde başarmak	+	Başarı
unter dem/unter allem Hund sein.	Birşeyin çok kötü olması	-	Hakaret
vor die Hunde gehen	Harap olmak, bakıma muhtaç hale gelmek, acınacak duruma gelmek	-	Acımak
Etw.vor die Hunde werfen	Savurganlık yapmak, değerini bilememek	-	Değersiz
Die Hunde bellen, aber die Karavane zieht weiter.	İt ürür, kervan yürür. Her türlü eleştiriye rağmen hedeflerinden vazgeçmemek	+	Başarı

Tablodan elde edilen sonuçlara göre istatistikler oluşturulmuştur. Birinci Tabloda iki dilde de anlamca olumlu (+) veya olumsuz (-) olan deyimlerin verileri verilmiştir. İkinci Tabloda Türkçede deyimler kategorilere göre ayrılmıştır. Üçüncü Tabloda ise Almancadaki deyimler verilmiştir.

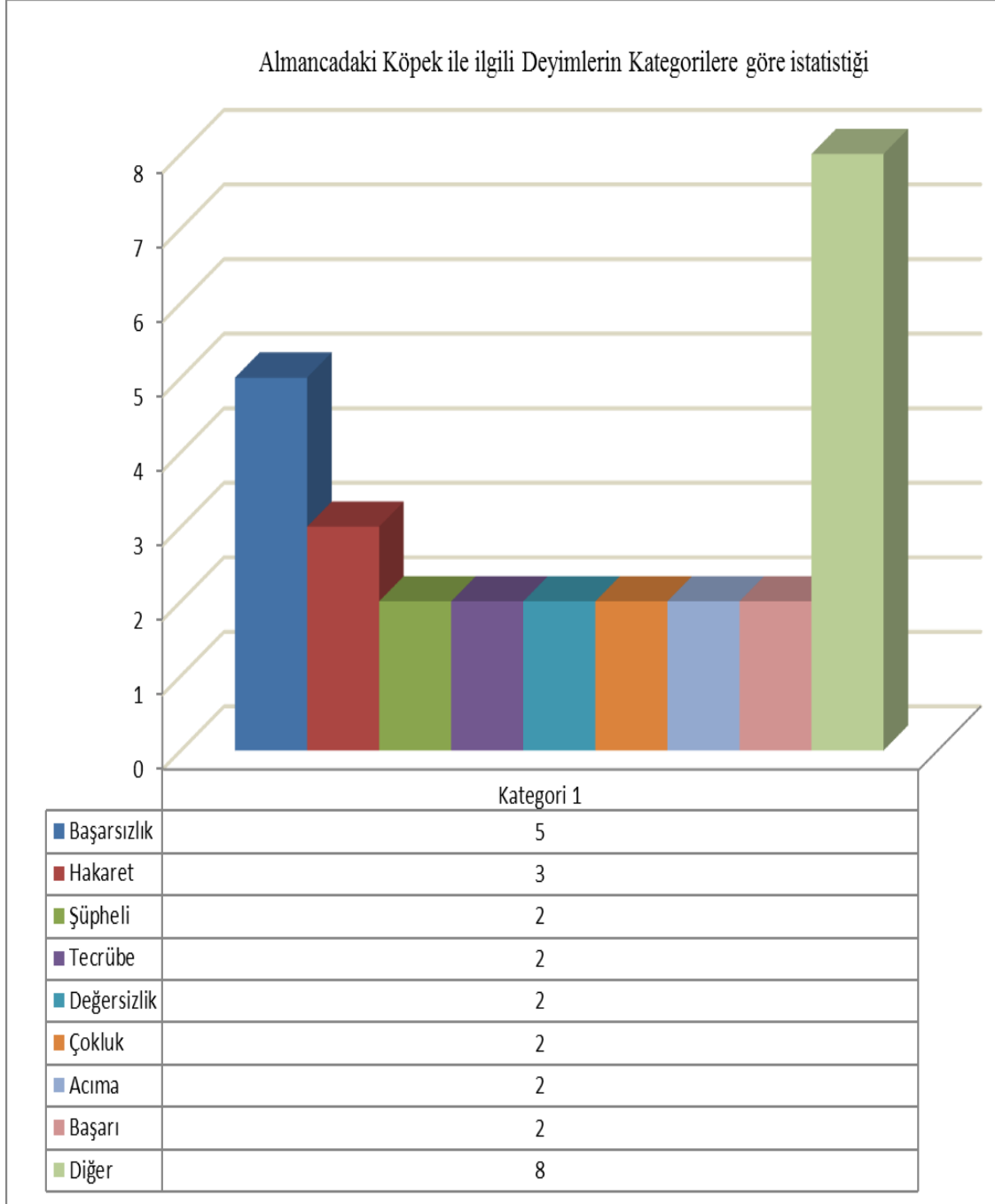

Almanca deyimlerde anlamca olumlu (+) beş tane, olumsuz (-) ise 24 tane deyim bulunmaktadır. Buna karşılık Türkçede anlamca olumlu (+) dört tane, olumsuz (-) ise 33 tane deyim vardır. Grafiğe bakılarak sayıların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak İstatistikte her iki dilde de anlamca olumsuz deyimlerin çoğunlukta olduğu anlaşılmaktadır. Olumlu olan deyimlerin ise azınlıkta olduğu çıkarılmaktadır.

Grafiğe bakıldığında hakaret içerikli deyimlerin çoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra Yer kategorisi beş deyim ile hakaret kategorisinin sayısını takip etmektedir. Tartışma ve Kibirli kategorileri birbirine eşit olduğu görülmektedir. Bunların dışında bir başlık altında toplanamayan deyimler Diğer

kategorisinde yer verilmiştir. İstatistiğe genel bakıldığında ise anlamca olumsuz olan deyimlerin bir başlık altında toplanabildiği görülmektedir.

İstatistikte belirtildiği üzere Almanca deyimlerde birçok kategorinin oluştuğu görülmektedir. Başarısızlık ve Hakaret kategorileri en çok deyim içeren kategoriler arasında yer almaktadır. Diğer Kategoriler eşit sayıda dağıtılmıştır. Diğer kategorisinde bulunan deyimlerin çoğunlukta olduğu gözlemlenmektedir. Birbirinden farklı anlamlar içerdikleri için bir kategoriye toplanılamamıştır. Bu grafikten yola çıkarak önceki

Tablodaki gibi anlamca olumsuz olan deyimler kategorisinin sayıca daha fazla olduğu görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada giriş bölümünde dil, deyim ve deyim-kültür ilişkisi üzerine kısaca değinilmiştir. Daha sonra köpeğin her iki toplumdaki yerinden bahsedilmiştir. Devamında deyimler tablo şeklinde açıklamaları, anlamca olumlu veya olumsuz olması ile içerdiği anlam verilmiştir. Tablodan çıkan sonuca göre veriler istatistiksel olarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda Almancada köpek ile ilgili deyimler 29 tane bulunmakta iken Türkçede ise 37 tane bulunmaktadır. Tespit edilen deyimlerde Almancada sadece 4 tane anlamca olumlu, Türkçede ise 5 tane olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Deyimler ait oldukları milletin karakter, gelenek, tutum, davranış ve inançlarını yansıtır. Bu nedenle bir toplumun değer yargılarını bu sözlerden hareketle anlayabiliriz. Fakat köpek ile olan deyimlerin her iki dilde de çoğunlukla olumsuz bir anlam ifade etmesi ve bununla birlikte Almanya'da köpeklere çok önem verilmesine rağmen deyimlerden çıkan anlamların beklenilenin aksine negatif anlam içermesi bu durumun pek deyimlere yansımadağını görülmektedir. Alman deyimlerin yüzyıllar boyunca dil varlıkları göz önünde bulundurulduğunda, Almanya'da köpeklerin insanların hayatına pozitif olarak girmesi belki de yeni bir olgu olduğu gözlemlenmektedir. Bu da toplumsal dönüşüm ve algının henüz tam olarak dilin düşünce dünyasına henüz yanmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

KAYNAKÇA

AKSOY, Ö.A. (1988) *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü 1-2*, İSTANBUL: İnkılap Kitapevi.

GÖÇER, Ali (2012) *Dil Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine*, *Türk Dili Dergisi*, CIII, Sayı 729, S.55, TDK.

KALKAN, Hasan Kazım (2018) *Nazi İmparatorluğundan Günümüz Almanyasına Örtmece Sözlerin Politikacıyla İmtihani*, Ankara, Berikan Yayınevi.

ÖMÜR, Faik (2012) *Almancada ve Türkçede Hayvan Adlarıyla yapılmış deyimlerin anlam bakımından eşdeğerliliği*, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C5, Sayı 20, S. 110.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali (2004) *Türkçe Deyimler Sözlüğü*, 2.Baskı, ANKARA: Arkadaş.

STUBENRECHT, W.S & WORSCH, W. (2015) *Duden Redewendung*, C11, MANNHEİM.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (1992) *Açıklamalı – Örneklili Deyimler Sözlüğü*, 5. Baskı, İSTANBUL: Dergâh Yayınevi.

YEŞİLDAL, Ünsal Yılmaz (2018) *"Bir Arketip Olarak Yılan"* *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi* Cilt : 6 Sayı : 13 Sayfa: 420 - 431 Mayıs 2018.